

LA CAMPANA DE GRACIA.

LAS PROXIMAS CORTS.

Tant es que risquin com que rasquin, tampoch fá 'l pés.

¡ALERTA REPUBLICANS, ALERTA!!!

Hem sabut ab fástich, mes que absentiment, que tres individus cridaires, calificats de faramalla, intransigents de nova invenció, de aqueixos que tots los dias califiquen de pastelers als homens mes honrats y serios del nostre partit, que diuen del Directori que s'ha venut, que en los clubs predican á tota hora que lo partit ha de anar á las armas y demanan de quan en quan lo cap de algu a notabilitat del partit republicá, is' han venut!

D. Ignació Sastre, redactó de *El Combate*, que va separarse de la redacció porque era poch roja, ha sigut nombrat vista de la aduana de l' Habana.

D. Juliá Bordallo, orador de club del género dit, administrador de una altra aduana.

Lo Sr. Chaparro, president del comité federal del barri de Lavapiés de Madrit, ha obtingut un altre empleo.

No serán aquestos los últims cridaires que s' vendrán; ja ho veureu, no faltarán nous imitadors.

¡Alerta, donchs, alerta republicans!

¿QUE FEM?

Ja fa un quant temps que se'ns fa viurer de promesas, y la vritat, sempre lo mateix menjá empalaga.

L' un dia si s' arma la milicia, l' altre si s' estableix lo jurat, lo de mes enllá si s' separa l' Iglesia del Estat, are si s' reposan las diputacions y ajuntaments destituïts per l' anterior govern, y res se fá, y l' poble espera, y ja estém desesperansats.

¿Sab algú dirnos porque alguns ajuntaments de nostra provincia no son encare en lo lloch que 'ls designá l' sufragi universal? ¿Sab algú explicarnos porque no s' compleix en nostra provincia lo decret de 3 de Juriol manant la reparació immediata?

¿Que ha de saber ningú! Aixó valdria tant com poderse averiguar en un país com Espanya qui feu cometre l' atentat del carrer del Arenal y 'ls móvils dels assessins.

Espanya es la terra de las capas madrilenyas: tothom s' embossa.

Espanya es la terra del carnestoltas: tothom du careta.

***

Are digan vostés mateixos: al llegir lo célebre decret de 3 de Juriol, ¿no van sentir una especie de satisfacció?

¿No van creure per un moment que 'ls radicals se proposavan anar pel camí dret de la legalitat? Al llegir lo que escribian de que sols volian governar apoyats en l' opinió, de que lo que havia fet l' anterior govern destituint sense com vá ni com costa las corporacions populars, era una ilegalitat que devia esmenarse immediatament, de que havia de reinar per últim la llibertat y la justicia, diguin: ¿no van sentir una especie de pessigollas al ánima, una especie de dolsor de carmel-lo á la boca, una especie de eslladguiment en los membres?

¡Ay paper! ¿Com devias riure t' de nosaltres quan las premsas estampavan sobre tú, paraulas tant bonicoyas!

¡Vaya unas bromas de jugarnos!

***

Are díguinme també: quan en Bieló vingué de general á Catalunya ¿no es cert que sentiren certa repugnancia com la que produex l' olor de calamars passat?

Mes quan vingué 'n Fiol de governador, aquell funcionari públich que Valencia nos lo disputava, ab tant bons antecedents, ab tants desitjos de fer la ley igual per tots, de no mirar mes que la legalitat, de no atendre á altra cosa que á la justicia, ¿no es vritat que s' allunyaren de vostés las malas previsiones que havia engendrat la vinguda del recién servidor de 'n Sagasta, y que s' ompliren los seus cors de llum y fins de leal benevolencia?

¡Ay! L' home proposa y 'ls radicals disposan.

***

S' acostan las elecciones. Are hi haurá llibertat. Are sabréu quants som. Are anirém á las urnas. Are vots serán trumfos. Are, posat tot en son lloch, no hi haurá trampistas, ni mals imitadors de Jesucrist que resucitin morts, ni émuls de 'n Canonje que fassan jochs de mans, ni Ajuntaments que s' venguin la vergonya y la dignitat per ser los amos de las poblacions ahont mes se 'ls detesti. Lo de *real ordre* ha de fer lloch á lo *popular*. Lo que l' sufragi ha dit, será cumplert. S' ha acabat l' *arrós* ab *calamars*. Ha arribat l' hora de donar una satisfacció al poble pacient avans de que perdi la paciència y la esperansa.

Que s' reposin los ajuntaments, diu lo govern.

¿Ho sent D. Joaquim Fiol? ¿Ho té entés D. Bieló Baldrich?

***

¿Pero porque no s' reposan aquets ajuntaments? ¿Que fan? ¿Es que l' govern ha desvirtuat un decret públich, per medi de una circular secreta ó es que vostés califiquen que l' govern no té rahó de dir lo que diu, de fer lo que fá, y de manar lo que mana?

Que l' general Baldrich, poch versat ab qüestions políticas, mes s' estimi als homes de 'n Sagasta que á la ley, se compren. Tots coneixém la manera com pot interpretar una ley un home que si en temps de guerra sol manejar un sabre, sol manejar en temps de pau un *vit de bou*, com diuen al Camp de Tarragona. Massa coneixém á ne 'n Bieló porque 'ns estranyi, per exemple, que la marca d' una sola d' espartenya sobre la pols, no ostenti l' teló de una botiua delicada.

Pero vosté... Sr. Fiol, vosté no té perdó, vosté no té disculpa. Vosté es home de lleys Vosté s' presentá aqui com á funcionari de rectes intencions. Vosté va prométre fer justicia á cegas, sens mirar á qui la feya. Y ¡amigo! los cegos serém nosaltres que no sabém compendre una de dos: com pogué adquirir la fama de que aqui vingué precedit, ó com tenintla merescudament adquirida, tant malísimament sab conservar-la.

..

Hi ha qui diu que vosté, D. Joaquim, ja faria cumplir lo decret; pero que 'n Bieló se hi oposa.

Y ¿com es donchs que vosté tant radical, ceideix á la exigencia de un home, que no pot ser amic del actual govern, porque sobre haver servit constantment al anterior protegeix als sicaris que colocá aquest al frente de l' ad-

ministració dels pobles, y s' nega á cumplir un decret que l' primer ha dat ab tant de bombo y campanillas? ¿Com es que vosté no diu á Madrit: is' han de cumplir ó no las órdres que heu donat? ¿Com es que no 'ls posa en la necessitat estrema de que trihin entre 'n Bieló y vosté?

Créguim Sr. Fiol. Aquí no s' estila anar en *berlina*. Aquí avans que aixó, mes s' estima tothom anar á peu.

***

¿Es que 'ls aires de Barcelona corrompen als governants, animats dels millors desitjos, ó es que aquí la careta es lo moble indispensable de tots ells?

En tot cas, fassins lo favor de dirho, y aconsellarém al poble que se la posi també. Y aixis, aprenent ab tant bons mestres com sembla que tenim, es fácil que Donya Revolució s' disfressi de Donya Benevolencia.

Dos pérdidas per demes sensibles acaba d' experimentar lo nostre partit. Lo conseqüent republicá, l' ex-diputat constituyente ciudadá Joan Pau Soler, y lo distingit periodista, director del *Gil Blas*, Lluís Rivera, acaban de baixar al sepulcre.

La Redacció de la *Campana* consigna ab lo sentiment mes profundo semblants pérdidas y dedica un recort de gratitut y admiració als que varen consagrar tota sa vida á la defensa de la causa del poble, sense vacilar un sol instant, sense arredrarse devant dels governs despótichs, sense temer los perills.

BATALLADAS.

En Carlets busca la perduda y no la troba. ¡Pobre Tersol! is' haurá de fer donar una vista! Are 'ns promet los fueros. Y diu que 'ns cridarà per parlarne.

¿Que diu home? Vaja, aixó entussiamama.

En aquet moment una voluminosa llágrima surt de un dels meus ulls y se 'n va cara avall. Es de conmoció.

Entre las victorias que don Carlos enumera en sa proclama, com á tingudas pe 'ls carlins, hi cita la de Reus.

Si totas las que desitja tenir son com aquesta, si que ja 'n pot tirar un tros á l' olla.

Don Carlos diu als seus, en la proclama á que aludim:

—Voluntaris que correu generosos al sacrificio: jo 'us admiro.

Te rahó: los admira desde la frontera. D' aixó se 'n diu valor.

Fa uns quants dias que l' govern celebra consells de ministros no mes que per tractar de candidats.

Ho crech, porque 'm recordo que 'n Zorri-lla va assegurar en la seva circular electoral que l' govern no tindria candidats.

Y com are es moda dir lo contrari de lo que 's pensa....

Cada vegada que 'ls obrers, en us del seu dret, se declaran en *huelga*, veureu que 'ls diaris moderats fingeixen una alarma, y al azabarse 'l paro 'ns surten ab la següent noticia: s' ha acabat la *huelga pacíficament*.

No sembla sino que 'ls obrers no sigan gent com la que en aquet mon viu be, se passeja tranquilament y no té cap amohino per fer posar la sopa á taula.

Los obrers buscan millorar la seva situació per medis legals y pacífichs y estan en lo seu dret. Mentres no se 'ls atropelli, mentres no caigan en mans de miserables governadors que 'ls deportin á Búrgos, no tinguen por de bullangas. Ja sab lo poble que lo que necessita no son motins, ni asonadas. Sab be que lo que necessita es una bona y verdadera revolució política que serveixi de fonament á la revolució social.

Un diari Sagastí, parlant contra 'ls radicals, crida frenétich y furios:

—¡Que no hi hagi *cuartell*!

Nosaltres encara aném mes enllá. Perque nosaltres cridém:

¡¡¡QUE NO HI HAGI CUARTELS!!!

La *Iberia* espera que la República no triunfará.

¡Oh! També esperaba la *Iberia* que 'n Sagasta no cauria.

Y ¡va caurer!

Lo *Diari Espanyol*, tot espantat, esclama:

—No hi ha remey: la República vé.

Donchs, en cambi, quan hi hagi República procurarém que hi hagi remey perque la monarquía no torni.

Un periódich reaccionari, també tem que la República vé y crida als conservadors perque s' agrupin y fassin que la que vé siga una República conservadora.

Lo qu' heu de fer es ajuntarvos, agruparvos ben be per tocá 'l dos com un sol home, aixís que sentiu á dir que la federal se proclama. Creyeume.

Are que don Amadeo es á Santander, podria dirli á ne 'n Zorrilla;

—Fins aqui hem arribat.

Inmediatament podria embarcarse... y entornarsen cap á Italia.

Cada cosa en son temps com las figas y las eleccions en Agost.

Sembla que 'l senyor Mirambell se proposa ser diputat per Castel'tersol, proposits que no sabém com pendrá lo que ja 's creu propietari del districte, senyor Maluquer.

Com que no en va s' ha dit alló de *la soga tras el caldero*, també 'l senyor Pareto té pretensions en lo districte de Granollers, de modo qu' entre aquet y 'l senyor Patxot, y 'l autich pretendent senyor Ferratges, son tres los candidats monárquichs. No 's pot, donchs,

considerar mes assegurada la candidatura republicana-federal del nostre amich Robert Robert. ¡Animo, federals de Granollers! Sobre tot vigileu, perque no 'us puguin falsificar actas!

—Be, 'ls ajuntaments ja 's reposarian, pero 'n Bieló no ho vol.

—Pero ¿qui mana á ca 'n Ribot: l' amo ó...

—En Bieló, home, en Bieló: mana en Bieló.

Hem observat duas cosas:

1.ª Que dos regidors fan la bugadera.

2.ª Que la claveguera de la Rambla fa una olor que no 's pot sufrir.

—Digas, noy, ¿quants son los enemichs de Espanya?

—Set.

—Digals.

—Carlistas, alfonsins, montpensieristas, unionistas, sagastins, progressistas y radicals.

—Y contra aquets enemichs ¿que pots oposarhi?

—Set virtuts. Llibertat, igualtat, fraternitat, justicia, moralitat, república y federació.

Aquestas set virtuts se enclouhen en una: República democrática federal, que es la sola salvació d' Espanya.

Diu que D. Carlos abdica,

y penso que fa tant bé

com si jo renunciaba

á la casa d' en Xifré.

Fa ja alguns dias que s' está representant ab extraordinari éxit, en lo teatro del Tívoli, la nova producció del senyor Pitarra, titulada *la fra de Sant Genís*. L' altre dia, deyan dos actors, cantant unas coplas, referintse á las accions que ha donat y guanyat lo coronel Arrando:

—Donchs digas que aquest Arrando troba 'ls carlistas per tot.

—Pero, portant molta tropa, en Baldrich no 'ls troba en lloch.

Lo cabecilla Castells va cremar las *Campanas de Gracia* que varem enviar á Sallent. ¿Que tenia por de que toquessin á somatent?

Per lo demes, comprenem que la *Campana* sigui tant antipática á n' en Castells: pero li advertim que per mes que la cremi no logrará fónrerla. Don Bernat no ho va lograr y ellho lograría?...

—Que me 'n diu de las barallas dels regidors senyor Pepet.

—Ni una paraula.

—¿Perque?

—¿Perqué? Perqué val mes callar.

Tenia un home un lloro y ponderaba lo molt y bé que l' animal parlaba; un dia se 'lvengué y á tothom deya que aquell pobre animal fastich li feya.

Aixís son los monárquichs d' avuy dia: no sent poder, res val la monarquía.

—Sortir diputat ministerial es cosa fácil, pero cumplir com vol lo ministeri no ho es tant.

—Que tonto es home, prenent per modelo un cunill de guix, se fa molta carrera,

Ja s' coneix que enguany fa molta calor. Sols aquesta podia fer naixer en lo cap de cert senyor que 's presenta per Granollers, ab la idea de ser diputat. A n' aquest pas, haurem de dir qu' en Ratés tenia rahó. Diuhen que lo presunto candidat troba molt bons los borregos de Cardedeu, y lo ajuntament sagastí de Badajona.

Lo general Cialdini, avans de veure á D. Amadeo ha estat á *Bagneres de Luchon*.

A *Bagneres de Luchon* hi ha en Sagasta, en Romero Robledo, en Balaguer y altres calamarsos dels grossos que 's refrescan en aquelles aigües, per veure si encare una altra vegada poden passar per bons.

¿Entenen que vol dir l' entrevista?

Per qüestions de delicadesa, 'ls fondistas de Valladolid no volgueren donar menjar á D. Amadeo.

Devian compendrer que 'ls reys viuhén de l' amor dels seus súbdits.

¿Senten calor, no es vritat?

Donchs vagin pél país per ahont viatja D. Amadeo.

Vagin allá si volen estar frescos.

A pesar del sol que estabella, lo fret es glacial.

Fá de molt bon estarhi.

Hi ha algo que *xivula* com lo vent.

Hi ha algo també que com la pluja fa posar de mala cara á algú.

L' ivern dintre l' estiu es una cosa tant fenomenal, com un rey dintre de una nació republicana.

La Tertulia Progressista de Palencia obsequiá á D. Amadeo ab un castell de foch.

Que digan los castellans que no es aixó alló que ells coneixen per "*Jugar con fuego*."

Han sigut agraciats ab lo cordó del órdre imperial del Lleó y del Sol de Persia, los senyors Sagasta y De Blas.

També á n' en Canonje l' hi van donar una creu per escamotejar.

¿Que 's pensan que es poch fer desapareixe dos milions de la vista dels espanyols carregats de gana?

D. Amadeo vá contestar molt afectuosament á un telégrama que 'n Sagasta l' hi dirigí, manifestantli sa gratitut á la Providencia per haverlo tret ilés del atentat del carrer del Arrenal.

La monarquía pels governants es una mare. Quan son xichs los dona mamá. Quan son mes grandessots avuy los pega y demá 'ls dona un babó. Fins que vé un dia que 'ls seus mateixos fills la matan á disgustos.

Tant sols pels pobles, la monarquía es una madastra despiadada.

Un periódich de Madrit publica lo següent discurs que assegura pronunciá en Bielló á la oficialitat d' aquest districte:

«Sañores:

Pur lu ca ma disa el señor gobernador da esta plasa, agradeceu la felicitacion ca lus cuerpus ca la guarnesan ma dirijan. Todo al afan da nusatros ha da ser al esterminiu da lus absolutistas y la dafensa da la causa da la libertat.—Yo solu, sañores, no pudria acusaguiria (lo confieso); paru cuentu con la cuparacion da todos vstedes, y asperu ca tarminadas las facciones da Galicia, Andalucía y Castilla la Vieja, an cuyo distritu tuva la honra da mandar hasta gu' asa tres dias; y, con las buenas noticias qu ai da Navarra y las Provincias; consaguiemus astarminar lus pocus partidarius del absolutismo ca aun quedan ascundidus par las muntanyas da catalunya; y antonces lavantaremos la causa da la libertat, ca al rey nostre sanyor ha puestu tan d' alta.—Curtasia general.»

Un tal Sr. Gallo, director de un periódich sagastí, está á punt d' encausar al gobernador de Madrit, per que maná detenirlo per espay de 36 horas sense dirli 'l porque d' esta mida, ni pènderli cap declaració.

Nos sembla que aquest Sr. Gallo, director de un periódich sagastí, lo millor que podria fer, fora alegrarse de que 'ls radicals are fassin lo que feyan ells quan ocupavan lo poder. Sempre es una conquista que té d'omplir de goig á qui la véu realisada.

Diu que 'ls cabildos de Saredo, Santoña y Castro, anaren á rebre al rey remontant la ría de Santander, en llanxas y disparant gran número de cohets.

Definitivament D. Amadeo, pot convense 's de l' afició que nostre clero té á la polvora.

Quan un rector no s' aixeca ab una partida vá á cassar: y quan no fá una cosa ni altre tira fochs artificials.

—¿Que tal la proclama del Terso prometent los fueros á Catalunya, Aragón y Valencia?

Home 'l mer fet de anunciar que 'ls acomodarà á las actuals necessitats, consultantho á n' al poble, indica que la corrent de la democracia fá caminar als mateixos cranchs, cap endavant.

—Si: uns fueros d' aquesta manera, indican ja que 'l Terso ha hagut de moderar los séus de fueros.

La causa instruida ab motiu del atentat contra D. Amadeo, diuhen que á hora d' are té ja mes de 700 fulls.

No hi ha que negar que aquí á Espanya, si la justicia no té espasa te ploma en canbi. ¡Oh! sort d' aixó.

Diu la *Iguallat* que en menos de 30 dias lo general Córdoba ha fet 36 generals.

Que en Serrano en menos temps ne féu mes de 100, y en Prim mes de 200.

Afageix que passen de 400 los coronels, fefes y oficials fets desde la gloriosa.

Sino que nosaltres mirarém de desfer lo que are ells fan, estém segurs de que ab tantas estrelles com plouhen sobre las mànegas de las casacas, aniriam á quedar *estrellats*.

Diu que al anar á entrar D. Amadeo á la Catedral de Valladolid, se l' hi acostá un canonje y l' hi dirigi algunas paraulas en italiá, á lo qual respongué 'l fill de Víctor Manel:—*«Sepa V. que no soy italiano, soy espanyol. ¿Lo*

entiende V.? ¿Lo ha comprendido V. bien? Soy espanyol.»

De modo que segons ell, no es italiá, y segons molts paisans nostres tampoch es espanyol.

De modo que 'l rey dels 191, se ha quedat sense terra.

De modo que tindrà de buscar un altre element que 'l sostinga.

De modo que es fácil que 's decideixi per l' ayre, perque ningú puga dirli que es home al aygua.

De modo que no tenint terra, D. Amadeo no podrá arrelarse.

Pel Govern s' ha donat ordre de que la Diputació d' aquesta provincia retorni l' edifici institut al Bisbe, á fi de que hi puga establir de noulo Seminari.

Are que 'ls capellans acaban d' aixecarse, res mes oportú que alhagarlos, tornántloshi tota la influencia possible. ¡Oh radicals en Jesucrist!

Si jo fos govern, no 'm detindria ab aixó tant sols: jo 'ls donaria 'l Seminari ab la condició espressa de que á mes de Teologia y canons, ensenyessin *Trabucaria* y maneig dels *Canons*.

Si si: es necessari sembrar un bon plantell de cabecillas.

Un capellá batejá á duas criaturas. Lo padri de la una es federal: lo del altra es carli.

Som á la primera:—¿Quin nom l' hi vol posar, diu lo capellá.

—Jo, tenia pensat posarli Lincoln.

—No pot ser. Aquest sant no es al Calendari.

—Donchs lo portaré al civil.

Som a la segona;—¿Quin nom l' hi vol posar? preguntá al carli.

—Jo, tenia pensat posarli Cabecilla.—

Lo federal.—¿Y aquet qu' es al Calendari?

—Si no es al Calendari, es al martirologi.

—Si; al martirologi hi deurá haver San Guerxo de la Ratera, cabecilla trabucaire y martir ¿No es vritat?

—Exactament.

Als mestres de la Provincia de Lleida se 'ls déu per atrassos la cantitat de 2.890.630 rals, 32 centims.

Si no hi ha diners per subvenir als gastos de la instrucció pública, n' hi ha per donar ascensos á la tropa, y crear empleats nous y nous cessants.

La *Gaceta* ha portat aquestos últims dias una carretada de felicitacions y un wagó de mentidas, esplicant las ovacions que haurian volgut que tingúes D. Amadeo en son viatge.

¡Quina sort per ells que D. Amadeo no sá-piga l' espanyol per compendre que l' enganyan!

—Lo méu fill tenia fama de valent, deya un brigadier que havia perdut un fill, en una empenyada acció contra 'ls carlistas. Y afe-gia, espurnantli las llágrimas en los ulls:

—¿Y com no havia de serho, si era del méu mateix cos?

Calderon de la Barca, al escriure *«La vida es sueño»*, ja preveya que ab lo temps hi hauria reys que farian viatjes, y ministros que 'ls contarian de la manera que 'ls dongués la gana.

D' aixó vé que escrigués aquests versos:

*«Y este aplauso que recibe
prestado, en el viento escribe.»*

Dos individuos en una casa de joch:

L' un:—Tu: ¿que es mort lo rey?

L' altre:—No; 'l caball es mort.

També en Granada s' han escapat los presos de la presó.

No sembla sino que hi haja una huelga d' escarcellers.

Assegura un periódich satírich que si á la cara pelada de 'n Martos, l' hi sortís tant sol-sament un pél per cada créu que ha donat, no l' hi cabrian á la cara.

Es tal la impunitat de que gosan los carlins quan corren per las provincias catalanas, perseguits tant per las columnas, que 'm deya l' altre dia un amich méu, bastant malalt:

—«Adeu noy: lo metje m' ha receptat ay-res de fora, paisos frescos y ayguas fortas. No tinch un cuarto. Pero per aixó no m' apuro. Mira: hi pensat anárme 'n ab los carlins, y es de segur que estaré pe 'ls punts mes frescos de Catalunya. A mes cobraré 'l socorro, y quan fassa molt temps ó estiga carat, sempre puch contar ab l' indult.

L' arcalde y l' ex-bolero de Canet de Mar segueixen fent de las sevas. Lo dia de Sant Jaume varen introduir una alarma en la població á causa de haver anat á jugar á soldats alguns xicots qu' ells varen figurarse qu' eran carlins. Tots los dias rebém noticias de nous atropellos, d' insults, d' ordres varsoviananas, de bandos indignes y de disposicions infames. Senyor Fiol: ¿quan se reposa l' ajuntament de Canet? ¿Quan se posa ordre en aquest poble? ¿May mes? Tant com aixó no ho creyém: un dia ú altre pujará la República Federal.

Los Srs. Simó y Rabascall han establert en lo local de la Exposició permanent (Escudillers) un deposit dels seus vins que dient que son del Priorat queda dit que son bons. Si son de gust, los recomaném que 'ls probin. ¡Alló es vi virtuos! En un país ahont s' hi elabora un priorat tant rich, qualsevol begui cervesa.

solució á la xarada del número 113.

Vaja, noy, lo pensis mes

per insertá la xarada....

—¿Que potsé ja l' has trobada?

—Si, home, diu *re-tro-cés*.

XARADA.

La primera es article

mes no de consum,

segona es cosa

de que ara us n' faig;

segona y tersa

n' es capital

de ahont lo meu tot

fa poch temps baixá.

I. Lopez editor.

Imp. de la V. é H. de Gaspar. 1872.